

PHÁT TRIỂN DU LỊCH CHĂM SÓC SỨC KHỎE THEO HƯỚNG XANH VÀ BỀN VỮNG TẠI VIỆT NAM

● PHẠM THỊ MINH CHÂU

Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật công nghiệp

TÓM TẮT:

Trong bối cảnh biến đổi khí hậu, suy giảm tài nguyên và yêu cầu ngày càng cao về phát triển bền vững, mô hình du lịch chăm sóc sức khỏe xanh nổi lên như một hướng đi phù hợp, vừa đáp ứng nhu cầu thị trường vừa góp phần bảo vệ môi trường và nâng cao giá trị lâu dài cho điểm đến. Bài báo phân tích cơ sở lý luận và thực tiễn của du lịch chăm sóc sức khỏe xanh và bền vững, đánh giá tiềm năng phát triển tại Việt Nam, đồng thời chỉ ra những thách thức chủ yếu và đề xuất một số định hướng giải pháp nhằm thúc đẩy loại hình du lịch này phát triển hiệu quả trong thời gian tới.

Từ khóa: du lịch chăm sóc sức khỏe, du lịch xanh, phát triển bền vững, du lịch sinh thái, Việt Nam.

1. Đặt vấn đề

Sự gia tăng các vấn đề sức khỏe liên quan đến lối sống hiện đại như căng thẳng tâm lý, bệnh mãn tính không lây và suy giảm sức khỏe tinh thần đã làm thay đổi cách thức con người tiếp cận du lịch. Du lịch không còn đơn thuần là hoạt động nghỉ ngơi, giải trí mà ngày càng gắn với nhu cầu chăm sóc, phục hồi và nâng cao sức khỏe toàn diện. Trong xu thế đó, du lịch chăm sóc sức khỏe phát triển nhanh chóng và trở thành một phân khúc có giá trị gia tăng cao của ngành Du lịch.

Tuy nhiên, sự phát triển ồ ạt của du lịch nếu thiếu định hướng bền vững có thể gây áp lực lớn lên tài nguyên thiên nhiên, môi trường sinh thái và cộng đồng địa phương. Thực tiễn này đặt ra yêu cầu phải gắn phát triển du lịch chăm sóc sức khỏe với các nguyên tắc xanh và bền vững, nhằm bảo đảm sự hài hòa giữa lợi ích kinh tế, bảo vệ môi trường và phúc

lợi xã hội. Du lịch chăm sóc sức khỏe xanh không chỉ chú trọng đến chất lượng dịch vụ và trải nghiệm của du khách mà còn quan tâm đến việc sử dụng hiệu quả tài nguyên, giảm phát thải, bảo tồn thiên nhiên và văn hóa bản địa.

Đối với Việt Nam, quốc gia sở hữu nguồn tài nguyên thiên nhiên phong phú, đa dạng sinh học cao cùng nhiều giá trị văn hóa truyền thống gắn với chăm sóc sức khỏe tự nhiên, việc phát triển du lịch chăm sóc sức khỏe theo hướng xanh và bền vững có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Đây không chỉ là cơ hội để nâng cao năng lực cạnh tranh của ngành du lịch mà còn góp phần thực hiện mục tiêu phát triển bền vững quốc gia trong dài hạn.

2. Tiềm năng phát triển du lịch chăm sóc sức khỏe xanh tại Việt Nam

Việt Nam được đánh giá là quốc gia có nhiều lợi thế để phát triển du lịch chăm sóc sức khỏe theo

hướng xanh và bền vững nhờ sự kết hợp hài hòa giữa tài nguyên thiên nhiên, điều kiện khí hậu, yếu tố văn hóa và nhu cầu thị trường ngày càng gia tăng. Những lợi thế này tạo nền tảng quan trọng để hình thành và mở rộng các sản phẩm du lịch chăm sóc sức khỏe có giá trị gia tăng cao, phù hợp với xu thế phát triển bền vững của ngành Du lịch toàn cầu.

Trước hết, hệ thống tài nguyên thiên nhiên phong phú và đa dạng là lợi thế nổi bật của Việt Nam. Với đường bờ biển dài, nhiều khu rừng nguyên sinh, hệ sinh thái núi, hồ, suối khoáng và vùng sinh thái đặc thù, Việt Nam có điều kiện thuận lợi để phát triển các hoạt động nghỉ dưỡng kết hợp phục hồi sức khỏe, trị liệu tự nhiên và chăm sóc tinh thần. Nhiều khu vực có khí hậu ôn hòa, cảnh quan yên tĩnh và môi trường trong lành, phù hợp cho các hoạt động thiền, yoga, dưỡng sinh và trị liệu không dùng thuốc. Đây là những yếu tố cốt lõi của du lịch chăm sóc sức khỏe xanh, giúp du khách tái tạo năng lượng và cải thiện chất lượng sống.

Bên cạnh tài nguyên thiên nhiên, Việt Nam còn sở hữu kho tàng tri thức y học cổ truyền phong phú, gắn liền với việc sử dụng thảo dược, châm cứu, xoa bóp, bấm huyệt và các phương pháp dưỡng sinh truyền thống. Những giá trị này không chỉ mang ý nghĩa chăm sóc sức khỏe mà còn là tài sản văn hóa đặc sắc, có thể tích hợp hiệu quả vào các sản phẩm du lịch chăm sóc sức khỏe. Việc kết hợp y học cổ truyền với môi trường sinh thái tự nhiên tạo nên sự khác biệt cho du lịch chăm sóc sức khỏe xanh tại Việt Nam so với nhiều điểm đến khác trong khu vực.

Một tiềm năng quan trọng khác xuất phát từ xu hướng tiêu dùng và hành vi du lịch đang thay đổi mạnh mẽ. Du khách ngày càng quan tâm đến sức khỏe thể chất và tinh thần, ưu tiên các trải nghiệm gắn với thiên nhiên, an toàn và thân thiện với môi trường. Đặc biệt, nhóm du khách trung niên, cao tuổi, người lao động đô thị chịu áp lực công việc cao và khách quốc tế có thu nhập khá, thể hiện nhu cầu rõ nét đối với các sản phẩm du lịch chăm sóc sức khỏe chất lượng cao. Xu hướng này mở ra cơ hội để Việt Nam phát triển các sản phẩm du lịch chuyên biệt, kéo dài thời gian lưu trú và tăng mức chi tiêu của du khách.

Ngoài ra, định hướng phát triển du lịch xanh và bền vững đã được xác định rõ trong các chiến lược phát triển du lịch quốc gia, tạo hành lang thuận lợi cho việc phát triển du lịch chăm sóc sức khỏe xanh.

Việc gắn phát triển du lịch với bảo vệ môi trường, sử dụng hiệu quả tài nguyên và nâng cao sinh kế cho cộng đồng địa phương phù hợp với yêu cầu phát triển bền vững trong dài hạn. Nếu được quy hoạch và quản lý hợp lý, du lịch chăm sóc sức khỏe xanh không chỉ mang lại lợi ích kinh tế mà còn góp phần bảo tồn tài nguyên, giữ gìn cảnh quan và nâng cao hình ảnh điểm đến.

Tổng hợp các yếu tố trên cho thấy Việt Nam có tiềm năng lớn để phát triển du lịch chăm sóc sức khỏe xanh và bền vững. Tuy nhiên, việc khai thác hiệu quả các tiềm năng này phụ thuộc vào cách thức tổ chức, quản lý và liên kết giữa các chủ thể tham gia vào hoạt động du lịch.

3. Thách thức trong phát triển du lịch chăm sóc sức khỏe xanh và bền vững

Mặc dù sở hữu nhiều tiềm năng, quá trình phát triển du lịch chăm sóc sức khỏe xanh tại Việt Nam vẫn đang đối mặt với không ít thách thức, xuất phát từ cả yếu tố quản lý, nguồn lực và nhận thức của các bên liên quan. Những thách thức này nếu không được nhận diện và giải quyết kịp thời có thể làm giảm hiệu quả và tính bền vững của loại hình du lịch này.

Một trong những thách thức lớn nhất là vấn đề quy hoạch và quản lý phát triển du lịch tại nhiều địa phương còn thiếu tính đồng bộ và dài hạn. Việc phát triển các khu du lịch nghỉ dưỡng, chăm sóc sức khỏe ở một số nơi chưa gắn chặt với khả năng chịu tải của môi trường, dẫn đến nguy cơ khai thác quá mức tài nguyên thiên nhiên, suy giảm cảnh quan và ô nhiễm môi trường. Điều này đi ngược lại mục tiêu xanh và bền vững vốn là nền tảng của du lịch chăm sóc sức khỏe.

Chất lượng nguồn nhân lực cũng là một hạn chế đáng kể. Du lịch chăm sóc sức khỏe xanh đòi hỏi đội ngũ nhân lực không chỉ có kỹ năng nghiệp vụ du lịch mà còn phải có kiến thức cơ bản về chăm sóc sức khỏe, môi trường và phát triển bền vững. Tuy nhiên, trên thực tế, nguồn nhân lực đáp ứng được yêu cầu này còn thiếu và chưa đồng đều. Việc đào tạo chuyên sâu cho lĩnh vực du lịch chăm sóc sức khỏe xanh vẫn chưa được triển khai một cách bài bản và rộng rãi.

Bên cạnh đó, nhận thức của doanh nghiệp và cộng đồng địa phương về du lịch chăm sóc sức khỏe xanh vẫn còn hạn chế. Không ít doanh nghiệp vẫn đặt nặng mục tiêu lợi nhuận ngắn hạn, chưa thực sự chú trọng đến các yếu tố bảo vệ môi trường, tiết kiệm tài nguyên và trách nhiệm xã hội. Cộng đồng

địa phương tại một số điểm đến chưa được tham gia đầy đủ vào quá trình phát triển du lịch, dẫn đến việc chia sẻ lợi ích chưa công bằng và làm giảm sự ủng hộ đối với các hoạt động du lịch xanh.

Khung chính sách và hệ thống tiêu chuẩn cho du lịch chăm sóc sức khỏe xanh cũng chưa hoàn thiện. Hiện nay, chưa có bộ tiêu chí thống nhất để đánh giá, chứng nhận và giám sát các mô hình du lịch chăm sóc sức khỏe xanh, khiến việc triển khai còn mang tính tự phát và thiếu nhất quán. Điều này không chỉ gây khó khăn cho doanh nghiệp trong quá trình đầu tư mà còn làm giảm niềm tin của du khách đối với các sản phẩm du lịch được gắn nhãn xanh.

Ngoài ra, hoạt động quảng bá và xây dựng thương hiệu cho du lịch chăm sóc sức khỏe xanh tại Việt Nam vẫn còn hạn chế. Các sản phẩm du lịch chăm sóc sức khỏe chưa được định vị rõ ràng trên thị trường quốc tế, dẫn đến khả năng cạnh tranh chưa cao so với các điểm đến đã phát triển mạnh loại hình này. Việc thiếu các chiến lược truyền thông hiệu quả cũng làm giảm khả năng tiếp cận của du khách đến với các sản phẩm du lịch chăm sóc sức khỏe xanh.

Những thách thức trên cho thấy, phát triển du lịch chăm sóc sức khỏe xanh và bền vững tại Việt Nam không chỉ là vấn đề khai thác tiềm năng mà còn là bài toán về quản lý, chính sách, nguồn lực và nhận thức. Việc nhận diện rõ các hạn chế này là cơ sở quan trọng để xây dựng các giải pháp phù hợp, góp phần đưa du lịch chăm sóc sức khỏe xanh trở thành một hướng phát triển hiệu quả và bền vững trong thời gian tới.

4. Giải pháp và khuyến nghị chính sách

Để phát triển du lịch chăm sóc sức khỏe theo hướng xanh và bền vững tại Việt Nam, cần triển khai đồng bộ các giải pháp từ hoàn thiện chính sách, nâng cao năng lực quản lý đến phát huy vai trò của doanh nghiệp và cộng đồng địa phương. Những giải pháp này không chỉ nhằm khai thác hiệu quả tiềm năng sẵn có mà còn bảo đảm sự phát triển lâu dài, hài hòa giữa kinh tế, môi trường và xã hội.

Trước hết, việc hoàn thiện khung chính sách và thể chế là giải pháp mang tính nền tảng. Cơ quan quản lý nhà nước cần xây dựng chiến lược phát triển riêng cho du lịch chăm sóc sức khỏe xanh, trong đó xác định rõ mục tiêu, định hướng và phạm vi phát triển của loại hình du lịch này. Việc ban hành bộ tiêu chí và tiêu chuẩn đánh giá du lịch chăm sóc sức khỏe

xanh là cần thiết, làm cơ sở cho hoạt động quản lý, giám sát và chứng nhận. Hệ thống tiêu chuẩn thống nhất sẽ giúp doanh nghiệp định hướng đầu tư, đồng thời tạo niềm tin cho du khách khi lựa chọn sản phẩm du lịch gắn với yếu tố xanh và bền vững.

Công tác quy hoạch cần được thực hiện theo hướng tích hợp và dài hạn. Phát triển du lịch chăm sóc sức khỏe xanh phải gắn chặt với quy hoạch sử dụng đất, bảo vệ tài nguyên thiên nhiên và bảo tồn hệ sinh thái. Việc đánh giá sức chịu tải môi trường của các điểm đến cần được coi trọng nhằm tránh tình trạng phát triển quá mức, gây tổn hại đến cảnh quan và chất lượng môi trường. Quy hoạch cũng cần bảo đảm sự liên kết vùng, khai thác hợp lý các lợi thế địa phương và hạn chế cạnh tranh không lành mạnh giữa các điểm đến.

Phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao là giải pháp then chốt để nâng cao chất lượng dịch vụ du lịch chăm sóc sức khỏe xanh. Cần xây dựng các chương trình đào tạo chuyên sâu, kết hợp kiến thức du lịch, chăm sóc sức khỏe, bảo vệ môi trường và phát triển bền vững. Sự phối hợp giữa cơ sở đào tạo, doanh nghiệp và cơ quan quản lý sẽ giúp hình thành đội ngũ lao động có kỹ năng chuyên môn, khả năng tư vấn và ý thức trách nhiệm với môi trường. Việc đào tạo không chỉ hướng tới nhân viên trực tiếp phục vụ du khách mà còn mở rộng đến đội ngũ quản lý và cộng đồng địa phương.

Doanh nghiệp giữ vai trò trung tâm trong quá trình triển khai các mô hình du lịch chăm sóc sức khỏe xanh. Cần khuyến khích doanh nghiệp đầu tư vào công nghệ sạch, sử dụng năng lượng tái tạo, tiết kiệm tài nguyên và giảm phát thải. Các chính sách ưu đãi về thuế, tín dụng và tiếp cận đất đai đối với dự án du lịch xanh sẽ tạo động lực cho doanh nghiệp đổi mới mô hình kinh doanh theo hướng bền vững. Đồng thời, doanh nghiệp cần chủ động xây dựng thương hiệu gắn với trách nhiệm môi trường và chăm sóc sức khỏe, nâng cao giá trị cạnh tranh trên thị trường.

Cuối cùng, cần tăng cường ứng dụng công nghệ số trong quản lý và quảng bá du lịch chăm sóc sức khỏe xanh. Công nghệ giúp nâng cao hiệu quả điều hành, giám sát tác động môi trường và kết nối thị trường. Việc xây dựng nền tảng thông tin số về du lịch chăm sóc sức khỏe xanh sẽ hỗ trợ du khách tiếp cận dịch vụ thuận tiện hơn, đồng thời góp phần nâng cao hình ảnh và vị thế của du lịch Việt Nam theo hướng xanh và bền vững■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Bộ Văn hóa, Thể thao và du lịch (2025). Tiềm năng, xu thế du lịch chăm sóc sức khỏe tại Việt Nam. Truy cập từ: <https://bvhttdl.gov.vn/tiem-nang-xu-the-du-lich-cham-soc-suc-khoe-tai-viet-nam-20250226090552157.htm>.

Bùi Phú Mỹ (2025). Luận án tiến sỹ Nghiên cứu phát triển du lịch chăm sóc sức khỏe tại Hòa Bình, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội, Việt Nam.

Nguyễn Anh Tú & Trần Ngọc Anh (2024). Kinh nghiệm phát triển du lịch chăm sóc sức khỏe trên thế giới và bài học cho Việt Nam. Tạp chí Công Thương, số 25 tháng 11. Truy cập tại <https://tapchicongthuong.vn/kinh-nghiem-phat-trien-du-lich-cham-soc-suc-khoe-tren-the-gioi-va-bai-hoc-cho-viet-nam-116358.htm>

Minh Nhật (2024). Phát huy tiềm năng du lịch chăm sóc sức khỏe: Còn nhiều việc phải làm. Tạp chí Dân tộc phát triển. Truy cập từ: <https://dantocphattrien.vietnamnet.vn/phat-huy-tiem-nang-du-lich-cham-soc-suc-khoe-con-nhieu-viec-phai-lam-1719202748848.htm>.

Ngày nhận bài: 27/12/2025

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 09/01/2026

Ngày chấp nhận đăng bài: 26/01/2026

**DEVELOPING GREEN AND SUSTAINABLE HEALTH
TOURISM IN VIETNAM**

● **PHAM THI MINH CHAU**

University of Economics - Technology for Industries

ABSTRACT:

In the context of climate change, resource depletion, and growing demands for sustainable development, green health tourism has emerged as a promising approach that responds to market demand while contributing to environmental protection and the long-term value of tourist destinations. This article examines the theoretical and practical foundations of green and sustainable health tourism, providing an overview of its key concepts and development trends. It also assesses the development potential of this tourism segment in Vietnam and identifies the major challenges associated with its implementation. The study offers a comprehensive perspective on the opportunities and constraints shaping the development of green health tourism in the Vietnamese context.

Keywords: health tourism, green tourism, sustainable development, ecotourism, Vietnam.